

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 6/16

Λουξεμβούργο, 28 Ιανουαρίου 2016

Απόφαση στην υπόθεση C-375/14
Rosanna Laezza κατά Ιταλίας

Εθνική ρύθμιση περί τυχερών παιγνίων μπορεί να είναι αντίθετη προς την αρχή της αναλογικότητας αν επιβάλλει σε παραχωρησιούχο την υποχρέωση να παραχωρεί δωρεάν τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για την αποδοχή στοιχημάτων

Το εθνικό δικαστήριο πρέπει να εξακριβώσει την αναλογικότητα μιας τέτοιας ρυθμίσεως λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων περιστάσεων της υποθέσεως, όπως είναι η αγοράία αξία των αγαθών που αποτελούν το αντικείμενο της υποχρεωτικής παραχωρήσεως των σχετικών αγαθών

Η ιταλική νομοθεσία ορίζει ότι για την άσκηση δραστηριοτήτων αποδοχής στοιχημάτων απαιτείται σύναψη συμβάσεως παραχωρήσεως και άδεια της αστυνομίας. Κάθε παράβαση της νομοθεσίας αυτής συνεπάγεται την επιβολή ποινικών κυρώσεων.

Το 2012 η Ιταλία προκήρυξε διαγωνισμό για τη σύναψη νέων συμβάσεων παραχωρήσεως. Το σχέδιο συμβάσεως παραχωρήσεως, επισυναπτόμενο στο έντυπο του διαγωνισμού, προέβλεπε μεταξύ άλλων ότι ο παραχωρησιούχος, όταν παύει τη δραστηριότητά του λόγω λήξεως της συμβάσεως παραχωρήσεως ή ως συνέπεια αποφάσεων εκπτώσεως ή ανακλήσεως, οφείλει να παραχωρήσει δωρεάν τη χρήση των ιδιόκτητων υλικών και άυλων αγαθών που αποτελούν το δίκτυο διαχειρίσεως και αποδοχής στοιχημάτων.

Η βρετανική εταιρία Stanley International Betting, καθώς και η μαλτέζικη θυγατρική της, Stanleybet Malta, ασκούν τις δραστηριότητές τους στην Ιταλία στον τομέα της συλλογής στοιχημάτων, μέσω κέντρων διαβίσεως δεδομένων (ΚΔΔ). Εδώ και δεκαπέντε περίπου έτη, οι δικαιούχοι των ΚΔΔ ασκούν τη δραστηριότητά τους στην Ιταλία βάσει συμβατικής σχέσεως, χωρίς να διαθέτουν ούτε τίτλο παραχωρήσεως ούτε άδεια της αστυνομίας¹.

Το 2014, από έλεγχο διενεργηθέντα στις εγκαταστάσεις ενός ΚΔΔ που διηύθυνε η Rosanna Laezza και υπαγόταν στην εταιρία Stanleybet Malta αποκαλύφθηκε η άσκηση μη επιτρεπόμενης αποδοχής στοιχημάτων. Τότε η αστυνομία κατέσχεσε τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείτο για την αποδοχή και την περαιτέρω διαβίβαση των στοιχημάτων.

Η R. Laezza ζήτησε ενώπιον του Tribunale de Frosinone (αρμόδιου δικαστηρίου του Frosinone, Ιταλία) την ακύρωση της κατασχέσεως αυτής. Το δικαστήριο αυτό διερωτάται επί της συμφωνίας των νέων συμβάσεων παραχωρήσεως προς το δίκαιο της Ένωσης, ειδικότερα έναντι της υποχρέωσης που επιβάλλεται στους νέους παραχωρησιούχους, κατά τη λήξη της συμβάσεώς τους ή λόγω αποφάσεως περί εκπτώσεώς τους ή ανακλήσεως της παραχωρήσεως, να παραχωρούν δωρεάν τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για την αποδοχή στοιχημάτων.

Με τη σημερινή απόφασή του το Δικαστήριο κρίνει ότι η ως άνω επιβαλλόμενη υποχρέωση δεν φαίνεται να εισάγει δυσμενείς διακρίσεις, διότι εφαρμόζεται αδιακρίτως στο σύνολο των επιχειρηματιών που μετείχαν στον διαγωνισμό που διοργανώθηκε το 2012.

¹ Ενώπιον των ιταλικών δικαστηρίων οι δύο εταιρείες ζήτησαν την ακύρωση του τελευταίου διαγωνισμού για τις συμβάσεις παραχωρήσεως τυχερών παιγνίων· το αίτημά τους έγινε δεκτό, το δε έτος 2012 προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός (βλέπε επ' αυτού, απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Φεβρουαρίου 2012, Costa και Cifone, [C-72/10](#) και [C-77/10](#), Ανακοινωθέν Τύπου [12/12](#), καθώς και απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιανουαρίου 2015, Stanley International Betting Ltd κ.λπ., [C-463/13](#), Ανακοινωθέν Τύπου [10/15](#)).

Εντούτοις, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η υποχρέωση αυτή μπορεί να καταστήσει λιγότερο ελκυστική την άσκηση της δραστηριότητας αποδοχής στοιχημάτων. Πράγματι, το ενδεχόμενο για μια επιχείρηση να υποχρεωθεί να παραχωρήσει, χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα, τη χρήση των αγαθών της ενδέχεται να καταστήσει ασύμφορη την επένδυσή της και συνιστά, επομένως, περιορισμό της ελευθερίας εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, τις οποίες διασφαλίζει το δίκαιο της Ένωσης.

Ωστόσο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο σκοπός ο οποίος συνίσταται στην καταπολέμηση της συναφούς με τα τυχερά παίγνια εγκληματικότητας είναι ικανός να δικαιολογήσει περιορισμούς στις θεμελιώδεις ελευθερίες, **υπό την προϋπόθεση ότι οι σχετικοί περιορισμοί είναι σύμφωνοι με την αρχή της αναλογικότητας, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει.**

Στο πλαίσιο του σκοπού καταπολεμήσεως της εγκληματικότητας που συνδέεται με τα τυχερά παίγνια, η υποχρεωτική παραχώρηση του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για την αποδοχή και τη διαβίβαση στοιχημάτων μπορεί να δικαιολογείται από το συμφέρον εξασφάλισης **της συνέχειας της νόμιμης δραστηριότητας** αποδοχής στοιχημάτων ώστε να περιορίζεται η ανάπτυξη παράλληλης παράνομης δραστηριότητας.

Σε περίπτωση εκπτώσεως του δικαιούχου ή ανακλήσεως της συμβάσεως παραχωρήσεως, η υποχρέωση δωρεάν παραχωρήσεως της χρήσεως του δικτύου διαχείρισεως και αποδοχής στοιχημάτων στην Ανεξάρτητη Αρχή Κρατικών Μονοπωλίων (Agenzia delle dogane e dei Monopoli, ADM) ή σε άλλον παραχωρησιούχο μπορεί να έχει τον χαρακτήρα κυρώσεως σύμφωνης με την αρχή της αναλογικότητας.

Αντιθέτως, όταν η παύση της δραστηριότητας επέρχεται απλώς και μόνο λόγω της λήξεως της διάρκειας της παραχωρήσεως, η αρχή αναλογικότητας δεν τηρείται οπωσδήποτε, δεδομένου ότι ο σκοπός της συνέχειας της δραστηριότητας μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο επαχθή μέτρα (όπως, για παράδειγμα, η υποχρεωτική μεν παραχώρηση των σχετικών αγαθών, αλλά έναντι ανταλλάγματος στην αγοραία τους αξία).

Κατά συνέπεια, το εθνικό δικαστήριο θα πρέπει να εξετάσει αν τηρείται η αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, την αγοραία αξία των αγαθών που αποτελούν το αντικείμενο της υποχρεωτικής παραχωρήσεως.

Τέλος, η διάταξη που προβλέπει ότι η δωρεάν παραχώρηση της χρήσεως των αγαθών που συνιστούν το δίκτυο διαχείρισεως και αποδοχής στοιχημάτων επέρχεται μόνον «κατόπιν ρητής αιτήσεως της ADM» και όχι συστηματικώς δεν διευκρινίζει τις προϋποθέσεις υποβολής και τις πρακτικές λεπτομέρειες της εν λόγω αιτήσεως. Επομένως, η διάταξη αυτή παρουσιάζει έλλειψη διαφάνειας ικανή να οδηγήσει σε προσβολή της αρχής της ασφαλείας δικαίου.

Εν πάση περιπτώσει, η σημερινή απόφαση αφορά αποκλειστικά τη συμφωνία προς το δίκαιο της Ένωσης της υποχρεώσεως δωρεάν παραχωρήσεως του εξοπλισμού αποδοχής στοιχημάτων και δεν μπορεί να εκληφθεί υπό την έννοια ότι θέτει υπό αμφισβήτηση, στο σύνολό του, το νέο σύστημα παραχωρήσεων που θεσπίστηκε στην Ιταλία το 2012 στον τομέα των τυχερών παιγνίων.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

www.curia.europa.eu